

Håndtering av media

NMCU-sekretariatet har fått en del tilbakemeldinger på at kretsfolk rundt om i det ganske land har blitt feilsitert og istykkerklippet i forbindelse med intervjuer til aviser og radio. Vi lister derfor opp noen konkrete råd og tips.

Når avisjournalisten ringer:

- Hør etter hva det er han/hun vil ha svar på - hva som er "saken". Og si deretter følgende: Jeg er fryktelig opptatt akkurat nå. Kan du ringe meg tilbake om 20 minutter? På den måten får dere tenkt dere om.
- Deretter er det viktig å stille seg selv spørsmålet: Kan jeg nok om dette til å gi et presist, korrekt og vettugt svar i korte setninger? Er svaret nei, ring NMCU-sekretariatet og få veiledning. Føler du deg fortsatt på gyngende grunn? Når journalisten ringer tilbake, be ham eller henne ta kontakt med sekretariatet.
- Dersom journalisten sier at han/hun ikke har tid til å ringe tilbake, så intervjuet må gjøres der og da, hva da? Da er du fortsatt fryktelig opptatt, og kan dessverre ikke intervjues, men henvis vedkommende på en hyggelig måte til sekretariatet (det er generelt lurt å ha telefon-nummeret til Moss lett tilgjengelig..)
- Poenget med dette er at vi ikke skal la oss presse til å komme med haste-uttalelser. Det vi sier skal være gjennomtenkt og korrekt. I tillegg skal det være kortfattet slik at det ikke kan misforstås eller radbrekkes. Da trenger vi de 20 minuttene å tenke på, til å skaffe noen fakta osv.
- Når journalisten ringer tilbake, skal du gjøre følgende klinkende klart FØR intervjuet starter: At forutsetningen for at du vil uttale deg, er at du får lese gjennom det journalisten siterer deg på FØR saken går i trykken eller på lufta. Enhver profesjonell journalist vil gjøre det, selv om noen kan hende synes det er litt utidig og lar det skinne gjennom. Da skal du bare si at det ikke er journalisten du tviler på, men at du gjerne vil sjekke at du selv har uttalt deg korrekt og forståelig.
- Gjør konkret avtale om når og hvordan du skal få lese gjennom. Det skjer enten ved at vedkommende sender deg en mail eller leser opp via telefon. Det siste bør du unngå, rett og slett fordi det er bedre å kunne sitte i ro og fred og vurdere saken. Dessuten er det greit å ha manus som dokumentasjon i tilfelle saken blir gjort om "på desken".
- Dersom journalisten IKKE vil la deg lese gjennom manus er vedkommende useriøs. Pressens egne etiske regler sier klart at intervjuobjekter har krav på å få lese, høre eller se sine egne uttalelser FØR de kommer på trykk, eller kringkastes i radio eller på tv. Møter du slike journalister skal du ikke begynne å krangle med dem om hva du har krav på. Si bare pent takk for praten, og legg på, UTEN å gi noen uttalelser.

Radiojournalisten er på tråden:

- Radiointervjuer lages på to måter: Som telefonintervju eller ved at du får stukket en mikrofon opp i ansiktet.
- Når NRK, P4 eller lokalradioen ringer og vil intervju deg, gjelder den samme 20-minutters "tenkepausen". Ring gjerne sekretariatet og få veiledning.
- Avklar deretter om det er snakk om opptak eller direktesendt intervju.
- Dersom det er snakk om et opptak som skal redigeres, har du det samme kravet på å få høre dine uttalelser FØR de sendes. Dette kan radiofolka utmerket godt spille av over telefon.
- Er det direktesendt intervju, bør du vite en del om hva journalisten faktisk akter å spørre deg om FØR intervjuet starter (som oftest er dette et telefonintervju). Du har ikke krav på å få alle spørsmålene opplest eller skriftlig, men rammene for intervjuet bør avklares.
- Et direktesendt intervju er en utmerket anledning til å si akkurat det man vil! Stiller journalisten et dustespørsmål eller et spørsmål du oppfatter som irrelevant? Benytt anledningen til å svare på noe helt annet - noe du oppfatter som viktig. De fleste radiojournalister får litt harehjerne av å direkteintervjue folk, og konsentrerer seg om neste spørsmål så fort det første er avlevert - og altså mindre om hva du faktisk svarer. Bruk de sekundene godt!

TV ringer:

- TV-journalisten skal i ni av ti tilfeller ha bilder av deg (og gjerne også av seg selv), så når de ringer og vil ha et intervju foran kamera, har du som regel god tid før de dukker opp.
- Skaff deg oversikt over hva saken gjelder, og tenk deg godt om før de kommer. Ring gjerne sekretariatet og få veiledning.
- Under selve intervjuet er det viktig å snakke i KORTE setninger. Ta pustepauser når du har avlevert et poeng. Si EN ting om gangen. Vil du se gjennom intervjuet FØR det går på lufta har du krav på å få se de delene av intervjuet hvor du siteres (et slikt "sitat" - altså en uttalelse du gir på tv - kalles på fagspråket "en sync" eller "et sync-strekk")

Jeg ble feilsitert!:

- Til tross for alle forsiktighetsregler, så ble du feilsitert, eller tillagt meninger du ikke har ytret. Hva da?
- Først: Når du har blitt intervjuet - enten av avis, radio eller tv: Sørg for å se intervjuet med en gang avisen kommer ut/innslaget ble sendt. Kommer avisa ut på morgenen, må du lese den da - ikke klokka fire på ettermiddagen.

- Er du feilsitert, må du BE OM EN KORRIGERING så fort som mulig. Og den må leveres så fort som mulig. Gjør dette både muntlig og skriftlig. Alle medier har plikt til å la deg slippe til med et dementi.
- Får du ikke inn et dementi? Da tar du kontakt med sekretariatet.

Generelt:

- Journalister er opptatt av konflikter. Finnes det ikke en åpenbar konflikt, er det likevel mange som forsøker å konstruere en. Det bør du ikke glemme
- Journalister liker også saker der det finnes en "skurk", som kan være både en person eller en institusjon. Derfor velger de gjerne ut de sitatene hvor du anklager, kritiserer eller gjør narr av noen. Det er som oftest lurt å unngå slike uttalelser. Må du likevel på død og liv kritisere, anklage eller drite ut noen, må du.
 1. Ha FULL ryggdekning i fakta
 2. Være forberedt på at du blir kryssklippet med den du anklager.

Vedkommende vil trolig være sint, forurettet - eller sitte med fakta som gjør at du står igjen som en "upålitelig dust".

- Så vær heller saklig, presenter organisasjonens syn og kom med konstruktive forslag. Du kan gjerne si at det ene eller andre høres underlig ut, eller at du ikke kjenner deg igjen i den ene eller andre påstanden, men at du for øvrig vil understreke at NMCUs syn er sånn og slik etc etc
- Uansett når en journalist bruker tid på deg, er vedkommende på jobb. Intervjuet er ikke ferdig før personen har gått. Det blir ofte litt "hyggeprat" både før og etter intervjuet. Denne hyggepraten tjener noen funksjoner:
 1. Journalisten vil prøve å bli litt kjent med deg.
 2. Journalisten vil prøve å etablere et fortrolig forhold til deg
 3. Journalisten vil ha deg til å slappe av slik at du kanskje sier noe du ikke burde ha sagt.

Ergo: Vær våken helt til "slabbedaskene" har gått!
- Det finnes seriøse og useriøse journalister, akkurat som det finnes ditto motorsyklister. Noen av journalistene kan faktisk både hjelpe oss aktivt i forhold til konkrete saker - og andre kan være nyttige "mikrofonstativer". De er altså ikke nødvendigvis en fiende du skal "krige mot" på et eller annet plan. Men det er greit å være forberedt på bakholdsangrep.
- LYKKE TIL!